

Aino-Sofia Koivisto

**SÄRKYNYT SYDÄN -KOULUMUSIKAALIN
SÄVELLYSPROSESSI**

**Opinnäytetyö
CENTRIA AMMATTIKORKEAKOULU
Musiikin koulutusohjelma
Kesäkuu 2013**

TIIVISTELMÄ OPINNÄYTETYÖSTÄ

Yksikkö Kokkola-Pietarsaari	Aika kesäkuu 2013	Tekijä/tekijät Aino-Sofia Koivisto
Koulutusohjelma Musiikki		
Työn nimi SÄRKYNYT SYDÄN -KOULUMUSIKAALIN SÄVELLYSPROSESSI		
Työn ohjaaja Kirsti Rasehorn		Sivumäärä 22+10
Työelämäohjaaja Kirsti Rasehorn		
<p>Opinnäytetyöni on sävellysprojehti Toivakan peruskoulun koulumusikaaliin Särkynyt sydän. Työ koostuu taiteellisesta osuudesta ja siihen liittyvästä kirjallisesta raportista, jossa tutkin sävellysprosessia, itseäni säveltäjänä ja omaa sävellystekniikkaani.</p> <p>Toivakan koulumusikaali Särkynyt sydän on oppilaiden käsikirjoittama tarina lapsena koulukiusatusta opettajasta Kaijasta. Projektissa olivat mukana mentorina laulaja Arja Koriseva, ohjaajana Anu Rankila, Toivakan 4h-kerho ja 3.-9.-luokan oppilaita sekä koulun opettajia. Oma roolini oli säveltää musikaaliin viisi pop/rock-tyylistä kappaletta ja sovittaa ne bändille. Musikaali esitettiin Toivakassa huhtikuussa 2013.</p> <p>Opinnäytetyöni edustaa laadullista tapaustutkimusta, jonka empiirinen aineisto muodostui oman sävellysprosessini ja ammattikuvani tarkastelusta kokemuksellista ja yhteistoiminnallista oppimista peilaten sekä musikaalissa mukana olleille oppilaille ja opettajakollegoille toteutetusta teemakyselystä.</p> <p>Musikaaliproessin säveltäminen oli ainutlaatuinen ja kehittävä kokemus. Sävellykset valmistuivat aikataulussa ja laulut tukivat hyvin käsikirjoitusta. Opin kokeilemaan rajojani säveltäjänä, sovittamaan sävellyksiäni bändille sekä tekemään yhteistyötä usean tahon kanssa. Saimme aikaan ehjän kokonaisuuden ja saavutimme musikaalilla suuren suosion. Voin hyödyntää sävellyksiäni laulunopetuksessa sekä mahdollisissa tulevilla musikaali projekteissa. Ammattikuvan kokemuksellinen ja käytännöllinen avaaminen antaa työkaluja muille vastaavaan prosessiin ryhtyville.</p>		
Asiasanat ammattikuva, kokemuksellinen oppiminen, koulumusikaali, sovittaminen, sävellysprosessi, tapaustutkimus, teemakysely, yhteistoiminnallinen oppiminen		

ABSTRACT

CENTRIA UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES	Date June 2013	Author Aino-Sofia Koivisto
Degreeprogramme Music pedagogue		
Name of thesis The Composing process of the School Musical Broken Heart		
Instructor Kirsti Rasehorn		Pages 22+10
Supervisor Kirsti Rasehorn		
<p>My thesis describes the composing process of the school musical Broken Heart at the elementary school of Toivakka. It consists of the artistic part and the written report describing my research of the composing process, me as a songwriter and my own composing technique.</p> <p>The script was written by the pupils and it is a story about a teacher named Kaija who was bullied as a child. The project team involved singer Arja Koriseva as mentor, director Anu Rankila, Toivakka 4H club, pupils from the 3rd to 9th grade and five teachers of the school. My own role was to compose five pop/rock songs and arrange them for the band. The musical was performed in Toivakka in April 2013.</p> <p>My thesis represents qualitative research and experimental and co-operative learning. My empirical data was collected by observing and analyzing the composing process and my professional picture. The feedback from the pupils and teachers was collected by a theme survey.</p> <p>Composing the musical was unique and developing experience. The composition work was ready on time and the songs supported well the script. I learned to test my boundaries, to arrange for the band and work together with several people. As a result the musical was unite and a great success. In the future I can use my compositions when I teach singing and in musical projects of the same kind. The experimental and practical view of my professional picture hopefully gives some tools for those who are attending the similar process.</p>		

<p>Key words arranging, case study, composing process , co-operative learning , experimental learning, professional picture, school musical, theme survey,</p>

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	1-2
2 SÄVELLYSPROSESSIA MÄÄRITTÄVÄT TEKIJÄT	
2.1 Toteuttajat ja resurssit	3-4
2.2 Tyyli ja käsikirjoitus	4
2.3 Oma aikaresurssini	5
2.4 Tutkimusmenetelmä	5-6
3 MINÄ MUSIKAALISÄVELTÄJÄNÄ	
3.1 Taustani	7-8
3.2 Toimintafilosofiani ja työskentelytapani	8-9
3.3 Ammattikuvani	9-11
4 KAPPALEIDEN SÄVELTÄMINEN	
4.1 Kappaleiden säveltäminen	12
4.2 Alkulaulu/ Loppulaulu	12-14
4.3 Jälki-istunto	14
4.4 Kaipaus	14-15
4.5 Häätähuuto	15-16
4.6 Anteeksi	16-17
5 PALAUTE	
5.1 Kyselyn tulokset	18-19
POHDINTA	20-21
LÄHTEET	22
LIITTEET	

1 JOHDANTO

Keväällä 2012 kuulin laulaja Arja Korisevan ja Toivakan peruskoulun opettajan Eliisa Ainalin suunnittelevan koulumusikaaliprojektia seuraavalle lukuvuodelle. Tarjosin apuani musiikkiosuuksiin ja kevään edetessä keksin ottaa haasteekseni säveltää musikaaliin musiikin. Opintoihini sattui sopivasti ajankohtaiseksi opinnäytetyön aloittaminen ja yhdistin nämä kaksi projektia. Toimin musikaalissa sekä säveltäjänä että musiikin ohjaajana. Opinnäytetyöni käsittelee musikaalin sävellysprosessia ja siihen liittyvää ammattikuvaani.

Toivakan koulumusikaali *Särkynyt sydän* on oppilaiden käsikirjoittama tarina koulukiusatusta Kaijasta, joka purkaa kiusaamisen aiheuttamaa pahaa oloaan työpaikalla oppilaisiinsa ja opettajakollegoihinsa – entisiin kiusaajiinsa – aiheuttaen sekasorron koululla. Jälki-istunnosta karkaavat oppilaat tutustuvat karkumatkallaan Kaijan äitiin ja syy Kaijan käytökseen alkaa paljastua. Musikaali sai ensi-iltansa 17.4.2013 Toivakan koululla.

Aikaisempaa kokemusta musikaalin säveltämisestä minulla ei ole, mutta olen saanut olla näyttelemässä useassa eri musikaaliprojektissa. Minua kiehtoo musikaalissa erityisesti tunnelman luominen ja tehostaminen musiikilla sekä sanoittajan haaste saada teksti osaksi käsikirjoitusta. Lähdin kokeilemaan säveltämistä omilla tämänhetkisillä taidoillani tavoitteenani saada kokemusta säveltämisestä, musikaalin työstämisestä ja ennen kaikkea kehittää samalla itseäni säveltäjänä, muusikkona ja opettajana. Säveltämisen työkaluja minulle on kertynyt ammattiopinnoissani, monen instrumentin hallitsemisesta (viulu, piano, kitara ja laulu) sekä muissa aikaisemmissa musiikkiharrastuksissani.

Koulumusikaaliprosessin säveltämisestä ei juurikaan löydy täysin vastaavia ammattikorkeakoulun opinnäytetöitä. Yliopistojen opinnäytetyöt on kirjoitettu lähinnä musikaalin kapellimestarin, ohjaajan, musiikintuottajan tai käsikirjoittajan näkökulmasta. Koulumusikaaleja ja niiden sävellysprosessia käsiteltiin ainoastaan musiikkikasvatuksen alan pro gradu –opinnäytetöissä kuten esimerkiksi Antti Kleemolan ja Monna Ollikaisen (1997), luomassa koulumusikaalissa ”Mikä sotku” ja Aapo Halosen (2003) musikaalissa ”Antti Puuhaara”. Ammattikorkeakoulussa vastaavia musikaaliopinnäytetöitä ovat tehneet esimerkiksi Elina Peipponen (2012) ”Pocahontas-lastenmusikaali”, Martta Maria Vingberg

(2011) ”Mirjam ja Kaj” sekä laulun säveltämisestä Tuuli ja Heini Ikonen (2012) ”Ei mitään sanottavaa”.

Laadullisessa tapaustutkimuksessani tutkin ammattikuvaani musikaalissa luonnehtien itseäni säveltäjänä, sovittajana ja sanoittajana. Olen kiinnostunut siitä, löydätkö oman sävellystekniikkani säveltämisen myötä. Lisäksi vertaan omia toimintatapoja muiden säveltäjien metodeihin käyttäen lähteenä Heikki Salon (2008) kirjaa Kahlekuningaslaji sekä Juha Torvisen ja Petri Tuomisen (2002) toimittamaa kirjaa Minä, säveltäjä (osa 2). Lopuksi arvioin sävellysteni onnistumista Toivakan peruskoulun oppilaille ja kollegoilleni teettämäni palautekyselyn (puolistrukturoitu teemakysely) kautta. Teoreettisena viitekehyksenäni käytän kokemuksellista ja yhteistoiminnallista oppimista.

2 SÄVELLYSPROSESSIAMÄÄRITTÄVÄT TEKIJÄT

2.1 Toteuttajat ja resurssit

Toteutin yhdessä Toivakan peruskoulun, Arja Korisevan ja Anu Rankilan kanssa musikaalin keväällä 2013. Musikaalin idea lähti alun perin Arja Korisevan vierailusta, kun hän kävi kertomassa Toivakan peruskoululla omasta urastaan, taustastaan ja tämänhetkisestä työnkuvastaan keväällä 2012. Lopuksi hän rohkaisi Toivakan koululaisia työstämään musikaalin tai jonkin muun projektin, missä he pääsisivät esiintymään ja käyttämään lahjojaan. Toivakan koulun opettajien ja Korisevan kanssa järjestimme tiedostustilaisuuden mahdollisesta musikaalista ja haastoimme oppilaat musikaalin suunnitteluun. Keräsimme nimilistan musikaalista kiinnostuneista hyvällä menestyksellä, minkä seurauksena päätimme työstää koulumusikaalin 3.-9. luokan oppilaiden kanssa lukuvuonna 2012-2013.

Musikaalin mahdollisti koulun kerhotoimintahanke, jonka vastaava opettaja Eliisa Ainali ideoi, että voisimme opettaa vuoden ajan musikaalikerhoa koulun jälkeen iltapäivisin. Musikaali lähti muodostumaan yhdestä suuresta kerhosta, jonka sisälle loimme bändikerhon, näytelmäkerhon, tanssikerhon, puvustus-/lavastuskerhon, valokuvauskerhon, tiedotustiimin sekä maskeerauskerhon. Harjoituspäiväksi valitsimme maanantai-iltapäivän ja ajankohdaksi kello 15-16.30. Suunnittelimme jo alustavasti ensi-illan huhtikuun viikolle 16. Olin haaveillut työstäväni musikaaliprojektin opinnäytetyönä. Kuullessani äidiltäni Eliisalta Korisevan vierailusta, ehdotin, että voisin lähteä mukaan projektiin musiikinohjaajana ja säveltäjänä. Opettajat kannustivat oppilaita käsikirjoittamaan itse musikaalin. Näin ollen oppilaista koottiin käsikirjoitusryhmä ja he aloittivat kirjoittamisen keväällä 2012 äidinkielenopettajan johdolla. Musikaalin ohjaajaksi pyysimme luokanopettaja Anu Rankilaa.

Musikaalipäiväkirja, 23.4.2012

Tänään järjestimme musikaalista infon oppilaille. Saimme nyt jo noin 40 innokasta osallistujaa! Esitimme opettajien kanssa näytelmän musikaalin tekemisestä, minkä jälkeen kerroimme mahdollisesta musikaaliprojektista. Kiinnostuneet jäivät

välitunniksi auditorioon. Olimme tehneet lappuja eri työtehtävistä musikaalissa ja oppilaat kirjoittivat nimensä sen työtehtävän alle, mikä kiinnostaisi musikaalissa. Musikaalista kiinnostuneiden oppilaiden oli mahdollista päästä 7.5.2012 katsomaan Joutsan kouluun musikaalia ja haastatella musikaalin jälkeen Joutsan oppilaita musikaalin tekemisestä.

Saimme Keski-suomalaisen (LIITE 8) ja Paikallisuutisten (LIITE9) toimittajat harjoituksiimme kuvaamaan ja haastattelemaan. Lehtijutuilla saimme näkyvyyttä ja projektimme herätti kiinnostusta. Valokuvausryhmä teki mainoksia, haastatteluja ja videoita facebookkiin sekä hankkivat projektillemme sponsoreita. He suunnittelivat ja työstivät myös mainosjulisteemme (LIITE 7) sekä käsiohjelman (LIITE 10/1, LIITE 10/2)

2.2 Tyylilaji sekä käsikirjoitus

Valitsin sävellysten tyylilajiksi popin/rockin. Annoin käsikirjoitusryhmälle vapauden tehdä juuri oman näköisensä tarinan, mihin sävelsin ja sanoitin laulut heidän käsikirjoituksensa ehdoilla. Laulujen määrää en osannut ennalta määrittellä. Käsikirjoittajat tekivät noin 30 minuuttia pitkän tarinan, jota hioimme yhdessä ohjaajan ja oppilaiden kanssa vielä syksyn alussa.

Toivakan koulumusikaali ”Särkynyt sydän” kertoo tarinan koulukiusatusta opettajasta, Kaijasta. Kaija on opettajana koululla, jossa hän purkaa lapsuuden ja nuoruuden traumansa kiusaamalla entisiä koulukiusaajiaan, jotka ovat hänen nykyisiä työtovereitaan. Hän purkaa myös pahan olonsa oppilaisiinsa. Tilanne kärjistyy sietämättömäksi ja neljän hengen oppilasporukka päättää karata jälki-istunnosta. He päätyvät karkumatkallaan mummon mökkiin. Nuoret ja mummo tutustuvat ja päivän aikana nuoret tajuavat Kaijan olevan tämän vanhan, ystävällisen naisen kadonnut tytär. Kaijan ja hänen äitinsä menneisyys alkaa paljastua. Nuorten keskuudessa on myös ihastumista ilmassa. Sillä aikaa koululla tilanne on kärjistynyt pahaksi. Nuoret saavat hätäviestin luokkakavereiltaan ja palaavat koululle mummon seurattessa perässä. Tilanne pysähtyy Kaijan kohdatessa äitinsä monien vuosien jälkeen. Anteeksi-laulun myötä koululle palaa taas rauha.

2.3 Oma aikaresurssini

Keväällä 2012 musikaalin lähtiessäni asetin itselleni tavoitteeksi saada sävellysprosessin valmiiksi kesän aikana. Aikaa kesätöiden ohella ei kuitenkaan löytynyt riittävästi, ja keskeneräinen käsikirjoitus hidasti työtäni. Suunnittelin laulujen paikat, ideoin sävellykset, tein muutamat sanoitukset ja melodiat. Varsinaiset kappaleet syntyivät vasta, kun aloimme työstää syksyn alussa musikaalia yhdessä ja käsikirjoitus saatiin lopullisesti valmiiksi. Sävellystyö oli siten tiiviisti kytköksissä musikaaliryhmään – ja siitä riippuvaista. Syksyllä asetin itselleni uuden tavoitteen saada sävellykset harjoitusnauhalle ja nuoteille joulukuun 2012 mennessä. Pääsin lähes tavoitteeseeni, ja jouluna koko paketti oli pieniä yksityiskohtia vaille valmis. Työstin välisoitot ja Eläinten tanssin vasta keväällä läpimenojen myötä, kun kokonaisuus alkoi hahmottua.

Sävellystyön lisäksi opetin sävellykseni musikaalin bändille ja laulajille. Harjoittelimme syksyllä kappaleita sitä mukaa kun ne valmistuivat. Joulukuun mennessä bändi osasi jo puolet lauluista ja kävimme läpimenoja käsikirjoituksen puoleen väliin asti. Keväällä pyysin apua bändin ohjauksessa koulun musiikinopettaja Maija-Liisa Hyppöseltä sekä isältäni Sakari Ainalilta. Minulla ei ollut mahdollisuutta matkustaa joka maanantai Toivakkaan muiden koulutöiden ja projektien vuoksi.

2.4 Tutkimusmenetelmä

Tutkimukseni on tyypiltään laadullinen eli kvalitatiivinen tutkimus. Laadullisen tutkimuksen aineisto kootaan todellisissa tilanteissa ja tiedon hankinta on luonteeltaan kokonaisvaltaista. Kohdejoukko valitaan tarkoituksen mukaisesti ja tapauksia käsitellään ainutlaatuisina. Tiedon keruu perustuu tutkijan omiin havaintoihin sekä keskusteluihin tutkittavien kanssa. Lisäksi tutkija voi käyttää lomakkeita tai testejä. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa käytetään niin sanottua induktiivista analyysia: Tutkija ei ennalta määrää, mikä on tärkeää, vaan pyrkimyksenä on paljastaa odottamattomia seikkoja. Aineiston hankinnassa käytetään laadullisia metodeja joissa tutkittavien näkökulma pääsee esille. Tutkimus toteutetaan joustavasti ja tutkimussuunnitelma muotoutuu tutkimuksen edetessä. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 1997, 155.) Omassa opinnäytetyössäni analysoin sävellyksiäni kokemuksieni ja omien havaintojeni perusteella. Lisäksi teetin teemakyselyn oppilaille ja opettajille, jonka avulla selvitin onnistumisen sävellysprosessissani.

Tutkimusmenetelmänä käytän tapaustutkimusta. Tapaustutkimukselle on luonteenomaista yksityiskohtainen tieto yksittäisestä tapauksesta tai monesta pienestä toisiinsa suhteessa olevista tapauksista (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 1997, 125). Hyödynnän musikaaliprosessin tarkastelussa kokemuksellista¹ ja yhteistoiminnallista² oppimista. Sävellykseni muuttuivat harjoitusten myötä oppilaiden kanssa työskennellessä, esimerkiksi alkulaulun tempo vaihtui tanssijoiden pyynnöstä nopeammaksi, kun koreografia ei istunut harjoituksissa alkuperäiseen tempoon. Tapaustutkimuksen lisäksi tutkimuksessani on piirteitä myös toimintatutkimuksesta, jolle on tunnusomaista toiminnan ja tutkimuksen samanaikaisuus. Tavoitteena on saada aikaan tutkimisen lisäksi muutoksia esimerkiksi sosiaalisissa toiminnoissa. (Aaltola & Valli, 2001, 170.) Omalla kohdallani on kyse omien ja musikaalin työtiimin työskentelytapojen tarkastelusta ja kehittämisestä. Esimerkiksi Alkulauluun ja Eläinten tanssiin tehtiin rakenne- ja tempomuutoksia tanssikoreografian pyynnöstä.

---

¹ Kokemuksellisessa oppimisessa oppija oppii omien kokemustensa kautta arvioiden omia kokemuksiaan itseohjautuvasti opettajan tukiessa. Lähtökohtana ovat oppilaan omat tarpeet ja motivaatio. (Pyllkä 2012.)

² Yhteistoiminnallisella oppimisella tarkoitetaan aktiivista ja vuorovaikutteista opiskelua ryhmässä yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi. (YVI 2013.)

3 MINÄ MUSIKAALISÄVELTÄJÄNÄ

3.1 Taustani

Olen aloittanut musiikin harrastuksen viulumuskarista, jatkaen viulunsoittoa lukioikäiseksi asti. Soittamisen ohella olen opiskellut musiikinteoriaa, laulanut bändikerhossa ja kuoroissa. Yläasteen jälkeen lähdin opiskelemaan Kaustisen musiikkilukioon, jossa pop/jazz-lauluopinnot alkoivat kiinnostaa minua. Opiskelin laulun ja viulun ohella myös pianonsoittoa. Lukion jälkeen aloitin Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulussa pääaineenani pop/jazz-laulu. Katson hyötyväni sävellystyössäni musiikinteorian kurseista, kokemistani musikaaliprojekteista, vapaasäestyksen kurssista ja bändisoitosta.

Hyvän säveltäjän täytyy olla ammattitaitoinen. Ammattikorkeakoulun musiikkiteknologiaopinnoissa Sibelius-nuotinnusohjelman kurssi antoivat minulle hyvän pohjan sävellysteni nuotintamiseen. Koin suurena hyötynä myös musiikinteorian kurssit. Käytin kaikkea oppimaani tietoa apuna esimerkiksi rakenteiden suunnittelussa, nuotintamisessa, melodian ja sointujen suunnittelussa. Erityisesti transkription ja notaation kurssista oli suuri hyöty sävellystyössäni. Mielestäni säveltäminen ei ole kuitenkaan pelkkää sääntöjen noudattamista: säveltäjän oma persoonallisuus ja uskallus sääntöjen rikkomiseen tekevät sävellyksistä omaperäisiä ja säveltäjänsä näköisiä.

Laulun opiskelusta koin hyötyväni kirjoittaessani melodioita laulajille: Tiesin miltä korkeudelta eri vokaalit ja konsonantit soivat hyvin ja ovat hyvän tuntuisia laulaa. Helpoimpia vokaaleita laulaa ovat a, o ja u, jotka soivat suun takaosassa, kuin päinvastoin etusuussa soivat vokaalit ä, ö ja y. E- ja i-vokaaleita eivät laulajat laula mielellään kovin korkealta tai kovaa (Salo 2008, 47).

Pienestä työstä asti olen tehnyt omia lauluja yksin ja yhdessä pikkusiskoni kanssa omaksi ilokseni. Muistan leikkiessäni laulaneeni leluilleni vuorosanat. Säveltäminen on jatkunut aina tähän päivään asti, mutta koskaan en ole julkaissut tai esittänyt missään sävellyksiäni. Sanoittaminen on tuntunut aina luontevalta ja melodiakin on syntynyt mutkitta. Soinnuttaminen ja oikeaoppinen tapa säveltää ja nuotintaa sekä sovittaminen on tullut vasta musiikin opintojen ja musiikinteorian myötä.

Kiinnostus musikaaleihin on ollut minulla pienestä lapsesta asti: Katsoin paljon Disney-elokuvia, kävimme teattereissa katsomassa musikaaleja perheeni kanssa ja Kaustisen musiikkilukiassa pääsin jo itse näyttämölle. Sain kokemusta kolme vuotta näytellessäni musikaaleissa Peter Pan, Cabare ja Titanic.

Musikaaleissa minua on aina kiehtonut tunnelman välittäminen katsojalle musikilla. Näyttämöllä laulun ei välttämättä tarvitse olla juuri oikealla laulutekniikalla laulettua vaan tärkeintä on mielestäni tunnelma ja teksti. Titanic-musikaalissa näyttelin Alice Beania, toisen luokan matkustajaa. Musikaalista jäi erityisesti mieleeni kuinka paljon helpompaa oli laulaa vuorosanat kuin puhua. Laulaessani ja orkesterin soittaessa pystyin eläytymään näytelmän tunnelmaan paremmin kuin pelkkiä vuorosanoja puhuessani. Näytellessäni kohtausta laivan uppoamisesta, jossa nousen laivasta pelastusveneeseen ja huudan miehelleni Edgarille jäähyväiset, alkoi minua itkettää aina, koska tilanne tuntui niin aidolta orkesterin soittaessa mahtipontista, mutta silti niin surullista sävelmää. Titanicin tapahtumiin oli pelottavan helppoa samaistua musiikin avulla. Nyt itse musikaalin säveltäjänä halusin saada samalla tavalla tunnelman välittymään musiikin avulla katsojille ja näyttelijöille meidän koulumusikaalissamme.

3.2 Toimintafilosofiani ja työskentelytapani

Tässä sävellyksprojektissa työskentelin kokonaan kyseisen musikaalin määrittämällä ehdoilla. Säveltäessäni huomioin, että teen musikaalia yhdessä lasten ja nuorten kanssa. Säveltämäni laulut ovat pääosin kevyttä popmusiikkia, mikä on tämän ikäryhmän mieleen ja musiikki toimii bändin soittamana. Soittajat harrastavat kaikki koulun ulkopuolella instrumenttiopetusta, mutta olivat kuitenkin hyvin eri tasoisia taidoissaan. Tämän vuoksi sointukulkujen tuli olla yksinkertaisia, sisältäen pieniä haasteita, ettei soittamisesta tule tylsää tai siitä puutu tavoitetta. Melodioita säveltäessäni minun täytyi huomioida solistien äänialat ja taidot. Valitsimme laulajat samalla roolitusta ajatellen ja koelauluissa kuulemani perusteella sävelsin laulut heille sopiviksi. Yhteislaulut transponoin lasten äänialan mukaan, koska ryhmäkohtauksissa suurin osa näyttelijöistä on lapsia.

Hain itselleni vertailukohdetta muiden säveltäjien työskentelytavoista Torvisen ja Tuovisen

(2002) kirjasta *Minä, säveltäjä 2*. Kirmo Lintinen ja Sami Klemola ovat hyvin erilaisia säveltäjiä kuin minä, mutta meitä yhdistää sävellysten ideoiden synty tapa. Klemola kertoo inspiraationsa saavan alkunsa esimerkiksi ohi ajavan raitiovaunun jarrujen kirkumisesta. (emt. 2002, 110.) Sävellysteni ideat syntyivät harvoin pianon äärellä. Hain inspiraatiota ulkoa lähtemällä kävelyille tai istuen mökkirannassa tai puistossa. Myös monet linja-auto- ja junamatkat olivat antoisia. Sain lähes kaikki ideani katsellessani ihmisten touhuja tai luonnon elämää. Myös Lintinen (emt- 2002. 147) on hyvin samalla linjalla todeten ideansa syntyvän lopulta kilometrien päästä lähimmästä pianosta. Hyvänä inspiraation lähteenä hän mainitsee junamatkat.

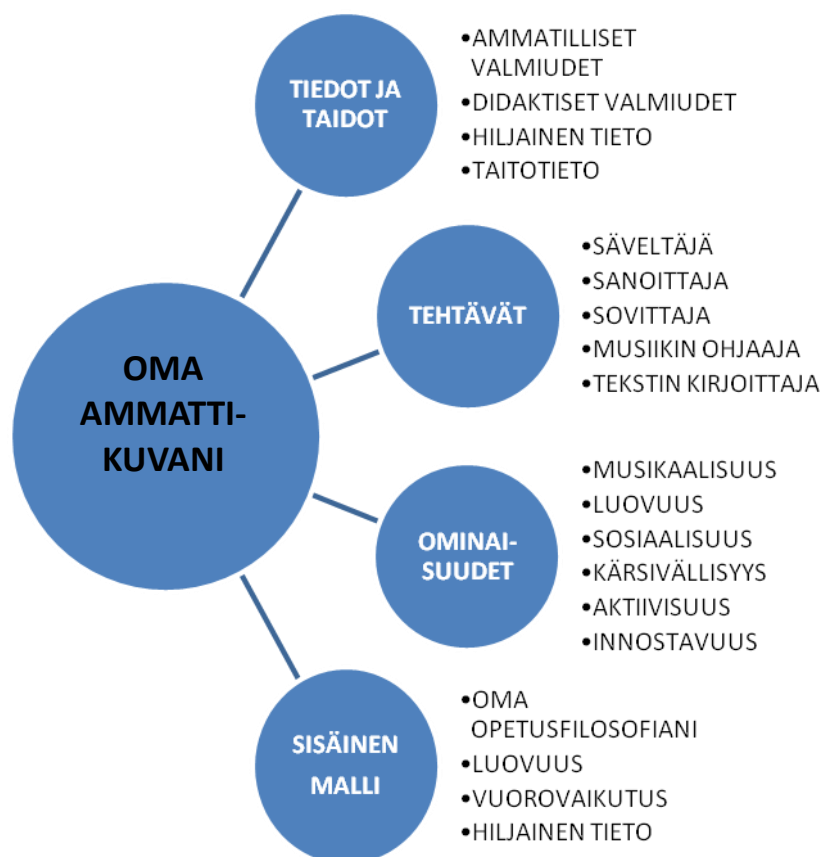
Lintinen mainitsee yhtenä musiikkiteoksen lopullisen hahmon vaikuttajista kiireen, jonka avulla myös itsekritiikin saa laskemaan viimeisen päivämäärän aattoiltana (Torvinen & Tuovinen, 2002, 156). Aikaa inspiraation hakemiseen ei aina riitä: Säveltäminen tiukassa aikataulussa koitui minulle viimeisten laulujen myötä ahdistukseksi ja epätoivoksi. Tällaisina hetkinä jouduin säveltämään väkisin seuraavaa päivää varten kilpaillen kelloa vastaan, ilman suurempaa inspiraatiota tai mielenkiintoa. Toisaalta tiukka aikataulu oli välillä myös hyvä motivaattori, sillä muuten en olisi välttämättä saanut töistäni koskaan valmiita.

Sävelsin mielelläni yksin. Aloitin laulamalla improvisoiden sävellykseni aiheesta. Jatkoin laulua niin kauan, kunnes laulusta alkoi muodostua selkeä rytmi ja toistuva melodia. Sanoja lähdin tekemään samalla tavalla. Joskus yhdessä melodian kanssa, välillä vain riimitellen.

Sävellysteni sovitukset syntyivät vasta, kun aloin nauhoittamaan lauluja tietokoneohjelmalla harjoitusnauhaksi bändille, laulajille ja tanssijoille. Nauhoitukseen sain apua isältäni, jolla on kokemusta nauhojen tekemisestä ja bändisoitinten soittamisesta. Kuvailin hänelle laulun tunnelman, kerroin yhteyden käsikirjoitukseen ja soitin hänelle laulun pianolla. Lähdimme työstämään sävellystä soitin kerrallaan. Pianotaustan vaihtuessa koko bändiksi koin kappaleiden saavan uutta syvyyttä ja tunnelmaa. Erityisesti nopeiden ja energisempien laulujen tunnelma oli huomattavasti helpompi välittää bändisovituksella.

3.3 Oma ammattikuvani

Ammattikuvalla tarkoitetaan ammatin eri puolia, johon sisältyvät tehtävät, tiedot, taidot, ominaisuudet ja ammatillinen minäkäsitys (Rasehorn 2009, 265-269). Olen tältä pohjalta edelleen työstänyt kuvion omasta ammattikuvastani musikaalisäveltäjänä (KUVIO 1). Kuvan malli pohjautuu Rasehornin (2009, 265-269), ajatukseen opettajan ammattikuvasta.

KUVIO 1. Ammattikuvani musikaaliprosessissa.

Koska opinnäytetyössäni on kyseessä sävellystilaus ja taiteellinen, tuottava prosessi, ammattikuvani (KUVIO 1) piirtyy näkyviin ennen kaikkea tehtävien kautta. Olen jakanut tehtävän musikaalissa viiteen eri osa-alueeseen: säveltäjä, sanoittaja, sovittaja, musiikinopettaja sekä tekstin kirjoittaja. Musiikin säveltämisen lisäksi sanoitin laulut ja sovitin ne bändille. Olen ollut projektin ajan ideoimassa ja arvioimassa käsikirjoitusta oppilaiden kanssa. Lisäksi otin tehtäväkseni opettaa säveltämäni teokset sekä laulajille että soittajille.

Tietoni ja taitoni käsittävät ammatilliset valmiudet kuten esimerkiksi laulunopettajan taitoni ja soittotaitoni sekä didaktiset valmiuteni eli kuinka osaan laulua ja bändisoittoa opettaa musikaalissa. Hiljaisella tiedolla tarkoitetaan piilevää tietoa, tietoa kokemuksen

kautta, jota ei pystytä ilmaisemaan sanallisesti. Taitotieto eroaa tästä, sillä se on ilmaistavissa lauseina. Asiantuntemusta ja tietämystä musiikista tarvitsin erityisesti sävellysprosessissa nuotin kirjoituksessa ja kappaleiden sovituksessa, mutta myös äänentoistoa suunnitellessa esityksiin.

Tarvitsin työssäni ennen kaikkea musikaalisuutta säveltääkseni, sosiaalisuutta ryhmässä työskennellessä ja opetustyössä, mutta myös luovuutta sävellysten ideoinnissa sekä opettamisessa. Kehitin esimerkiksi useita mielikuvia lauluoppilailleni, kun opettelimme tulkitsemaan kappaleita ja löytämään oikeanlaista laulutekniikkaa. Oppilaiden kanssa työskennellessä oli tärkeää olla innostava ja luoda hyvää ryhmähenkeä. Kärsivällisyyttä tarvitsin itse sävellysten työstämisessä, mutta myös opetustyössä.

4 SÄVELLYSTYÖ

4.1 Kappaleiden säveltäminen

Käsittelen musikaalikappaleet niiden esitysjärjestyksessä. Totesin myös sävellysjärjestyksen olleen sama. Etenin säveltäessäni käsikirjoituksen mukaan. Kappaleita säveltäessäni äänitin laulut aina saman tien, joten äänitys ja nuotinnus ovat tapahtuneet samaan aikaan, kun kokonaisuus sävellyksestä on valmistunut. Kerron sävellysten synnystä ja mahdollisista vaikutteista sävellyksiini. Käsittelen myös sävellysteni tyylin, rakenteet, sisällöt, tekstin sanoman ja funktion musikaalissa. Kaikissa sävellyksissä olivat instrumentteina rummut, sähkökitara, sähköbasso ja koskettimet. Lisäksi käytimme rytmisoittimia, nokkahuilua, viulua ja taustalaulajia.

4.2 Alkulaulu

Ensimmäinen sävellykseni oli Alkulaulu (LIITE 1/1, LIITE 1/2). Tuntui luonnolliselta aloittaa säveltäminen musikaalin ensimmäisestä laulusta ja tiesin, että tarvitsimme harjoituksissakin ensimmäiseksi niin sanotun alkulaulun. Halusin laulusta mukaansatempaavan, rytmikkään yhteislaulun, jossa esitellään koko koulu, roolihahmot ja hyvä yhteishenki. Alkulaulu aloittaa koko musikaalin ja otin tavoitteeksi, että jokainen oppilas pääsisi lavalle heti esittäytymään ja pitämään hauskaa. Tein lauluun paljon soloja eri roolihahmoille ja ryhmille. Kuitenkin myöhemmin päädyimme ratkaisuun, että solistit ja ryhmät laulavat, mutta taustalaulajat ovat vahvistettuja, jolloin meille ei tullut ongelmia liikkumisen ja mikrofoniin vaihtamisen kanssa.

Ensin mielessäni alkoi soida rumpukomppi, johon aloin rytmittämään sanoja. Säkeistöistä halusin mahdollisimman yksinkertaista rallatusta ja kertosäkeistöä tarttuvan. Laulun sanat ajattelin vuorosanoina, jotka tukevat itse käsikirjoitusta. Halusin niistä helposti ymmärrettävät ja lausuttavat, koska tempo on nopea. Säveltäessäni näin jo mielessäni solistit, puvut, tanssin ja kuulin bändin. Idean sain katsoessani High School Musical -elokuvia ja Risto Räppääjä-elokuvia, joiden rytmikkyys sekä värikäs ja iloinen tunnelma inspiroivat minua. Alkulauluun tuli lopulta kaksi säkeistöä, missä ehtii laulamaan kuusi eri

solistia. Kertosäkeistöt ja C-osa olivat yhteislaulua.

Rakenne on perinteinen poplaulun rakenne: intro, A, B, A, B, C, B. Melodia syntyi ennen kuin aloin hahmotella sointukulkua, minkä koinkin suureksi haasteeksi. Mielestäni on huomattavasti helpompi hahmotella melodia soitukulun päälle. Se on nopeampaa ja järkevämpää, kun sävellaji ja soinnut ovat jo tiedossa. Kertosäkeistön rytmistä tuli haastava sekä soittajille ja laulajille, mutta se oli vain hyvä haaste.

Musikaalipäiväkirja, 2.9.2012

OUNO UU, eipäs oiskaan kannattanu lähteä viimesenä miettimään sointuja valmiille melodialle ja sanoitukselle. Noh, sain onneks iskältä hyviä vinkkejä, kun ei meinannu tulla mitään, mutta seuraavan kanssa oon viisaampi ja lähdän sointukierrosta liikkeelle! ..rytmistä tuli aika haastava, mut uskon, että bändi selviytyy.

Harjoituksissa huomasimme tanssikoreografin kanssa Alkulaulun tempon liian hitaaksi. Nostimme bändin kanssa tempoa, mutta harjoituslevy jäi alkuperäiseksi.

Loppulaulu ei kuulunut alkuperäisiin suunnitelmiini, mutta mielestäni käsikirjoitus kaipasi vielä jonkinlaista yhteenvetoa tarinasta. Ehkä hieman kliseistä, mutta mielestäni oli mukavaa palata alkulaulun tunnelmaan. Tein alkulaulusta myös loppulaulun muokkaamalla hieman laulun tekstiä ja rakennetta. Rakenne lyheni puolet lyhemmäksi ja jätin kappaleen alusta sanat kokonaan pois. Kertosäkeistön sanat muuttuivat muutamilla sanavaihdoksilla. Alkulaulu kertoo koulun aloittamisesta kesäloman jälkeen ja Loppulaulussa lauletaan uuden päivän aloittamisesta.

Bändi aloitti Loppulaulun intron heti anteeksiannon jälkeen. Ensimmäisen säkeistön aikana koulunpiha täyttyi oppilaista ja opettajista, jotka tanssivat yhdessä. Tunnelma oli helpottunut ja vapautunut anteeksiannon jälkeen. Koulunpihan väki alkoi laulamaan kertosaettä tanssien. Alkulaulusta eroten välisoiton jälkeen hyppäsimme jo suoraan säkeistön toiseen osaan, minkä sanoitin myös uudestaan. Toisen kertosaäkeistön jälkeen bändi jatkoi intron soittamista kunnes lava oli tyhjä ja aloitimme laulun uudestaan merkiksi loppukumarruksille. Soitto jatkui kunnes kumarrukset olivat ohi ja oli bändin vuoro tulla

kiittämään yleisöä. Tarkoitus oli välittää katsojille anteeksiannosta seurannutta helpottunutta tunnelmaa.

4.3 Jälki-istunto

Laulusta Jälki-istunto (LIITE 2/1, LIITE 2/2) sävelsin rock kappaleen, johon halusin jälki-istunnon synkän sävyn, ehkä hieman vihaisen tunnelman. Laulussa päähenkilö Kaija purkaa kiukkuaan oppilaisiinsa valittaen heidän käytöksestään ja huolimattomuudestaan turhankin kovaan äänensävyyn. Oppilaat laittavat Kaijalle samalla mitalla vastaan. Melodiasta ja sanoituksesta halusin esille Kaijan vihan ja epätoivon tunteen, mutta myös oppilaiden turhautuneisuuden ja ilkkumisen. Tämän laulun rakensin osaksi jälki-istuntokohtausta. Bändi soittaa koko kohtauksen ajan. Näyttelijöiden jatkaessa kohtausta vuorosanoin bändi soittaa A-osaa taustalla. Lopulta laulu kärjistyy hurjaan, turhautuneeseen menoon, jossa opettaja ja oppilaat seisovat vastakkain luokassa.

Inspiraatiota sain Peppi Pitkätossu -elokuvasta, joka oli yksi suosikeistani pikkutyttöinä. Elokuvassa on hyvin samanlainen kohtaus, missä opettaja laulaa Pepille säännöistä ja Peppi pistää vastaan villiten ystävänsä.

Säveltäessäni lähdin liikkeelle sanoituksesta: Riimittelin tekstiä paperille, suunnittelin tyylin ja lähdin pianolla hakemaan oikean tyylistä sointukiertoa. Melodian tein alkulaulusta viisastuneena vasta, kun sointukierto oli valmis. Tiesin, että minulla on hyvä laulaja solistina, joten uskalsin tehdä melodiasta haastavan. Tässä sävellyksessä rakenne toistaa intron jälkeen vuorotellen A- ja B-osia. Bändille suurina haasteina olivat lähdöt ja taustalla hiljempaa soittaminen vuorosanojen aikana. Jälki-istunto oli ainoa sävellys, missä musiikki jatkui dialogin taustalla.

4.4 Kaipaus

Kaipauksesta (LIITE 3/1, LIITE 3/2) lähdin tekemään herkkää popballadia, jossa musiikista välittyisivät kaipauksen ja ihastumisen tunteet, ja laulu koskettaisi kuuntelijoita. Käsikirjoitukseen tarvitaan aina vähän rakkautta, joten ohjaajan kanssa sovimme, että

Amanda voisi laulaa ihastumisestaan Oliveriin. Samaan lauluun sovittelimme myös mummon ja Kaijan, jotka laulavat kaipaavansa toisiaan. Kaija on lähtenyt nuorena äitinsä luota mitään varoittamatta ja viestiä jättämättä. Äiti on myöhemmin tajunnut tyttärensä lähdön syyksi pitkään koulukiusattuna olemisen, jota hän vähätteli. Kaija paljastaa Kaipauksessa myös herkän puolensa ja laulaa puolestaan ikävöivänsä äitiään.

Kaipaukseen en löytänyt inspiraatiota mistään tietystä elokuvasta tai musikaalista. Lähdin säveltämään tavallista, hidasta poplaulua. Mielessäni oli kaunis sointukierto, johon improvisoimalla lähdin kokeilemaan eri melodioita. Haluisin, että piano olisi pääsoittimena ja muut soittimet pitäisivät hyvin yksinkertaista komppia taustalla. Haasteeksi tulikin laulun teksti, jonka työstämisen aloitin viimeisenä. Suurin haaste tekstissä oli sopivan sanoituksen löytäminen kertosäkeistöön. Sanoituksen täytyi sopia kolmen eri roolihahmon ajatuksiin.

Rakenne on tavallinen popballadin rakenne: intro – AB – välisoitto 4 tahtia – AB – välisoitto – ABCBB. Jokainen solisti sai oman soolosäkeistönsä. Mummo ja Kaija laulavat yhdessä C-osan, jossa kaipauksen tunteet kasvavat, ehkä muuttuvat epätoivoksi tai jopa vihaksi, kun Kaija ja hänen äitinsä laulavat kaipauksesta puolustaen molemmat omia tunteitaan. Viimeisen kertosäkeistön solistit laulavat yhdessä.

Jälkeenpäin halusimme musikaaliin vielä musiikkikohtauksen, Eläinten tanssin, jossa tanssijamme saivat näyttää taitonsa soolo-osuuksilla tanssiessaan metsäneläiminä oppilaiden matkatessa jälki-istunnosta kohti mummon mökkiä. Ehdotin, että voisimme käyttää Kaipauslaulua, mutta laulun sanojen sijaan soittajat saisivat improvisoida tai soittaa melodiaa vuorotellen. Eläinten tanssista tuli huomattavasti nopea tempoisempi. Soitimme samalla rakenteella kuin Kaipauksessa, improvisoiden jokainen vuorotellen melodiaa.

4.5 Hätähuuto

Hätähuuto (LIITE 4/1, LIITE 4/2) syntyi sävellyksistä viimeisenä. Musikaalin käsikirjoitus kaipasi mielestäni laulua, jossa tilanne koululla kärjistyy. Näin mielessäni, että tämän laulun laulavat kaikki opettajat ja oppilaat yhdessä kertoen Kaija-opettajan aikaansaamasta kaaoksesta koululla.

Hätähuuto on tyyliltään suffle/rock/blues-tyylinen ja eroaa selvästi muista sävellyksistäni. Aloitin jälleen kerran sanoittamalla. Sanoitin ensin kuusi säkeistöä, mutta vaihdoin lopulta ideaa, kun pohdin, kuinka saisin hädän tunnelmaa lauluun. Päädyin sanoittamaan neljä samanmittaista osaa ja hyvin yksinkertaisen kertosäkeen, jossa kolme sanaa hokemalla ja yksinkertaisella melodialla hoetaan ”Koulu vai vankila”. Solisteiksi valitsin lopulta miksauksen, lavaliikkumisen ja mikkitilanteen vuoksi vain yhden opettajan ja yhden oppilaan, jotka laulavat kertoen molemmat omat näkökulmansa tilanteesta koululla. Taustalla Kaija pitää kuria muille koululaisille ja opettajille laittamalla heidät järjestykseen kovin ottein, välillä puhaltuen pilliin. Kertosäkeen lauloivat kaikki yhdessä.

Laulun rakennetta on vaikea analysoida. Nimesin kuitenkin 16 ensimmäistä tahtia introksi. Intro on pitkä, koska kohtausvaihto mummon mökistä koululle kestää kauan. Intron jälkeen alkaa säkeistö eli A-osa, jonka jälkeen tulee perinteisesti kertosäkeistö. Kertosäkeistön jälkeisen säkeistön nimesin C-osaksi, vaikka tämä osa tulee toisen kerran uudelleenkin. Rakenne on kokonaisuudessaan: INTRO, A, B, C, B, A, B, C, B, B. Kaaoksenomaisen tunnelman luominen oli tärkeää tässä sävellyksessä. Bändi nostatti voimakkuutta ja menoa aina C-osalla monimutkaisimpien komppirytmien avulla.

4.6 Anteeksi

Anteeksiantolaulusta (LIITE 5/1, LIITE 5/2) halusin kauniin popballadin soololauluksi mummulle ja Kaijalle. Laulun sanoitus tuotti päänvaivaa, joten aloitin etsimällä sopivaa sointukiertoa ja melodiaa. En saanut minkäänlaista ideaa, joten jätin sävellyksen hautumaan. Lopulta keksin melodian ja tekstin lenkkeillessä koirani kanssa. Lauloin kiusaamisesta päämääränä ongelman ratkaisu. Mieleenpainuvan melodian keksittyäni pysähdyin äänittämään aikaansaannokseni ja riimittelin tekstiä syksyisessä maisemassa.

Musikaalipäiväkirja, 10.9.2012

Taru-koiran kanssa lenkkeillessä rannassa keksin laulun musikaalin loppu puolelle. Se kertoo kiusaamisesta ja lohduttaa kiusattua.. nauhotin kännykkään laulun, mutta en ehi nyt työstämään sitä sen enempää.

Muutamaa viikkoa myöhemmin palasin sävellyksen työstämiseen ja kaivoin nauhan esille. Minulla oli kiire saada sävellys viikonlopun aikana valmiiksi. Lähdin hakemaan valmiille melodialle sointuja ja aikaisemman melodian idea muuttuikin lähes kokonaan. Sävellyksestä tuli hyvin yksinkertainen, mutta tarttuva popballadi. Yksinkertaisen sävellyksestä tekivät yksinkertainen sointukierto, tasajakoisuus ja hidas tempo. Huomasin säveltäneeni kaikki aikaisemmatkin kappaleeni nelijakoisiksi.

Teksti on sanoitettu mummolle ja Kaijalle. He kohtaavat koululla Hätähuuto-laulun jälkeen. Viimeisestä tapaamisesta on kulunut jo kymmeniä vuosia. Kaija on lähtenyt nuorena pois kotoa loukkaannuttuaan äidilleen, joka ei ottanut koulukiusaamista tosissaan, koska kiusaaja on Kaijan äidin ystävän lapsi. Tilanne koululla on kärjistynyt sietämättömäksi hätähuutolaulun aikana. Tilanne pysähtyy Kaijan viheltäessä pilliin. Opettajat ja oppilaat kaatuvat maahan kuin käskystä ja lavalla seisovat vastakkain Kaija ja mummo. He herkistyvät nähdessään toisensa ja Anteeksi-laulu alkaa. He ovat molemmat ikäviä toisiaan jo Kaipaus-laulun tahdittamana ja nyt tajuavat tehneensä molemmat väärin. Mummo aloittaa laulamalla Kaijalle kiusaamisen vakavuudesta, seurauksista ja rakkaiden menettämisestä. Kertosäkeistön teksti on rohkaisevia sanoja kiusatulle, mihin koko koulu yhtyy mukaan. Kaija vastaa mummolle toisessa säkeistössä pyytäen anteeksi, kun lähti kertomatta ja selittämättä tilannetta. Hän ajautui kostamaan ja kiusaamaan itse työelämässä työkavereitaan ja oppilaitaan. Säkeistön lopuksi hän pyytää anteeksi äidiltään ja mahdollisuutta aloittaa alusta ja tutustua uudestaan äitiinsä.

5 PALAUTE

5.1 Kyselyn tulokset

Tein puolistrukturoidun teemakyselyn (LIITE 6) musikaaliin oppilaille, ohjaajalle ja opettajille koskien sävellyksiäni. Tarkoitukseni oli selvittää heidän ajatuksiaan sävellyksistäni ja sovituksesta. Palautekyselyyn vastasi vain noin puolet osallistujista, 25 henkilöä. Vastaajien vähyys johtui siitä, että kyseisenä ajankohtana harjoiteltiin pienissä ryhmissä ja kaikkien ei tarvinut olla harjoituksissa.

Ensimmäiseksi kysyin, millaisia laulut olivat soittaa/laulaa. Vaihtoehdot olivat: liian helppoja, sopivia/mukavia, haastavia, liian vaikeita. Vastaus oli myös mahdollista perustella kysymyksen alle. Vastaajista lähes kaikki (23) vastasi laulujen olleen sopivan tasoisia ja kahden mielestä ne olivat haastavia.

”Sopivia kaiken ikäisille.”

”Biiseissä ei ollut pelkästään normi settiä vaan niihin oli lisätty kaikkia pieniä haastavia lisiä.”

”Sävellajit sopivia”

”Helposti tarttui mieleen, oli tilanteeseen sopivia”

Toisessa kysymyksessä kysyin, sopivatko sävellykset musikaaliin. Kaikki kyselyyn vastanneet vastasivat sävellysten sopivan. Kaikki vastasivat myös kolmannessa kysymyksessä sanoitusten tukeneen käsikirjoitusta. Neljäntenä kysyin, oliko musiikkia sopivasti, liian vähän vai liikaa. Vastaajista 19 koki musiikkia olleen sopivasti, kolmen mielestä sitä oli liian vähän ja yhden mielestä liikaa.

Lopuksi kysyin, mikä lauluista oli vastaajan suosikki, ja pyysin perustelemaan valinnan. Suosituimmat lauluista olivat Hätähuuto, joka sai kymmenen ääntä ja Kaipaus yhdeksällä äänellä. Jälki-istunnon valitsivat parhaimmaksi seitsemän, Anteeksi-laulun viisi ja Alkulaulun neljä oppilasta. Osa vastaajista oli valinnut useamman laulun.

”Kaipaus on herkkä ja kaunis, Hätähuuto taas räväkkä ja hyvä tempo.”

”Alkulaulu, koska siinä on kivat sanat.”

”Hätähuuto on semmonen svengaava, menevä biisi, joten sitä on todella kiva soittaa.”

”Jälki-istunto on hauskan kuuloinen.”

”Jälki-istunto-laulussa on asennetta, Kaipaus on koskettava.”

”Hätähuuto ja Jälki-istunto, koska kunnan menoa mukana.”

Lopuksi vastaajat saivat kirjoittaa halutessaan muuta palautetta musiikista ja koko musikaalin tekemisestä. Palautekyselyn perusteella oppilaat ja ohjaajat pitivät musiikkia kokonaisuudessaan onnistuneena.

”Oikeen hauskaa ja mukavaa.”

”Musikaalissa on mukava ollut olla ja bändiporukalla on hyvä yhteishenki ja soittajat ovat taitavia.”

”Musiikki on tosi hyvää!”

”Oon oppinut paljon.”

”Musiikit auttavat ymmärtämään tapahtumia.”

”Haastavaa, mukavaa, yhteishenkeä nostattavaa.”

Musikaalin osallistujien ikäjakauma oli hyvin suuri. Nuorin musikaalin jäsen oli rumpali toiselta luokalta ja vanhimmat yhdeksäsluokkalaisia. Musikaalin myötä yhteishenki kasvoi ja loppua kohti yhteistyö lisääntyi. Positiivista oli myös lukea oppilaiden oman tietotaidon lisääntyneen musiikin ja projektityöskentelyn sekä yhteistyön suhteen.

Useat vastaajista kokivat sanoitukset mukaviksi ja tapahtumia selkeyttäviksi sekä koskettaviksi. Kyselyssä keräsin tietoja vain sävellyksistäni, mielenkiintoista olisi ollut myös tutkia tarkemmin esim. prosessin ryhmädynaamisia vaikutuksia ja musikaalin vaikutusta yleiseen musiikin harrastusmotivaatioon. Yksi laulajista kehittyi huimasti musikaalin aikana. Hän sai ääneensä rohkeutta ja aivan uuden sävyn perehtyessään tulkintaan.

Saimme suuren projektimme valmiiksi alkuperäisessä aikataulussa. Säveltäjän työ oli haastavaa ja odottamattomia seikkoja paljastui useita, kun käsikirjoitukseen tuli yllättäen muutoksia, minkä vuoksi aikaisemmat sanoitukseni muuttuivat ja aikataulu kärsi. Olin itse tyytyväinen lopputulokseen ja saamaani positiiviseen palautteeseen sekä projektiin osallistuneilta että yleisöltä.

6 POHDINTA

Opinnäytetyö taiteellisena prosessina oli ammatillisen kehitysprosessini kannalta opettava ja rikastuttava. Aloitin rohkeasti säveltäjän urani ja sain kipinän jatkaa sekä kehittää itseäni säveltäjänä. Minulla on nyt taltioituna viisi omaa sävellystä, joihin voin olla hyvin tyytyväinen. Otin suuren riskin lähtiessäni isoon sävellysprojektiin ilman aikaisempaa kokemusta säveltäjänä, mutta opin matkan varrella uutta itsestäni, kokeilin rajojani ja sain lisää iteluottamusta. Tulin luoneeksi itselleni jonkinlaisen sävellysmetodin ja –rutiinin virheiden kautta oppien ja oivaltaen. Viimeisiä kappaleita tehdessäni tiesin jo, mistä lähteä liikkeelle ja miten etenen. Totesin musiikin taustaopintoni hyödyllisiksi, vaikka koin tarvitsevani vielä paljon lisää opetusta säveltämisestä tulevaisuuden töitä varten esimerkiksi soinnuttamisessa ja sovittamisessa.

Musikaalia oli mielenkiintoista tehdä. Jännittävimpiä hetkiä olivat harjoitukset, joihin toin uuden sävellyksen ja sain välittömästi palautteen. Koululaisten kanssa työskentely oli antoisaa, koska he ovat täynnä energiaa ja intoa sekä valmiita kokeilemaan rohkeasti uusia haasteita. Projektin hienoimmat piirteet olivatkin yhteisöllisyys ja osallistavuus. Teimme suurella porukalla ison työn jakaen musikaalin tehtävät eri vastuuhenkilöille. Oppilaat saivat itse käsikirjoittaa, suunnitella lavastuksen ja puvustuksen, maskeerata, tiedottaa sekä valokuvata. Projekti vaati luottamusta ja vastuuntuntoa jokaiselta aikuiselta ja lapselta. Yhtenä haasteena koin vastuun määrän ja kokemattomuuden, koska Toivakan peruskoulussa ei ole tehty aikaisemmin vastaavaa, eivät oppilaat tuntuneet aluksi ymmärtävän kuinka suuresta työstä on kyse ja kuinka tärkeää säännöllinen harjoituksissa käynti on. Tiukan aikataulun vuoksi järjestetyt lisäharjoitukset tuntuivat tuottavan välillä turhautumista ja kiireen tunteen niin oppilaissa kuin opettajissakin. Itselleni tiivis aikataulu oli hyvä motivoija ja pakon edessä sävellykset valmistuivat ajallaan. Koin myös, että osassa sävellyksiäni olisin voinut päästä vielä pidemmälle ja syvemmälle, mutta ajan puutteen vuoksi yritin vain saada kiireellä valmista.

Opinnäytetyön kirjoittamisen avulla sain itsestäni käsityksen säveltäjänä. Omia toimintatapojani ja muiden säveltäjien ajatuksia sekä metodeita vertaillen huomasi, että kaikki säveltäjät ovat hyvin erilaisia eikä oikeita ja vääriä säveltämistapoja juurikaan ole. Musikaalin tekemisfilosofiaan olisi mielenkiintoista perehtyä tarkemmin. Aiheesta riittäisi paljon luettavaa ja olisi mukavaa haastatella muita musikaalisäveltäjiä.

Voin hyödyntää sävellyksiäni materiaalina laulunopetuksessa sekä koko musikaalimateriaalia mahdollisissa tulevilla musikaali projekteissa sekä hyötyä kokemuksestani opettajana ja säveltäjänä prosessissa. Ammattikuvan kokemuksellinen ja käytännöllinen avaaminen antaa työkaluja muille vastaavaan prosessiin ryhtyville.

Sain säveltämisprosessista hyviä eväitä työelämää varten. Uskallan lähteä tulevaisuudessa tekemään vastaavia projekteja jo yhden kokeneena. Haluan instrumenttipedagogina säveltää ja sovittaa lauluja oppilaille ja ryhmille, esimerkiksi kuoroille ja lauluryhmille. En olisi uskonut pystyväni näin suureen työhön ilman palavaa kiinnostusta ja uteliaisuutta musikaaleja kohtaan. Salaisesta pöytälaatikkosäveltäjästä ei ollut helppoa avautua musikaalilaulujen säveltäjäksi. Nyt, kun olen julki sävellyksiäni ja päässyt hyvään alkuun, odotan innoissani seuraavaa projektia ja uusia haasteita säveltäjänä, sanoittajana ja sovittajana!

LÄHTEET

- Aaltola, J. & Valli, R. (toim. 2001. Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1. Metodien valinta ja aineistonkeruu: virikkeitä aloittelevalle tutkijalle. Jyväskylä: Gummerus.
- Halonen, A. 2003. Antti Puuhaara. Jyväskylän yliopisto. Musiikkikasvatuksen pro gradu –tutkielma.
- Hirsjärvi, S. , Remes, P. & Sajavaara, P. 1997. Tutki ja kirjoita. Jyväskylä: Tammi.
- Ikonen, H. & T. vuosi. ”Ei mitään sanottavaa”. Metropolian ammattikorkeakoulu. Musiikin opinnäytetyö.
- Kleemola, A. & Ollikainen M. 1997. ”Mikä sotku”. Jyväskylän yliopisto. Musiikkikasvatuksen pro gradu –tutkielma.
- Peipponen, E. 2012. ”Pocahontas-lastenmusikaali”. Savonia-ammattikorkeakoulu. Musiikin opinnäytetyö.
- Pylkkä, O. 2012. Oppimiskäsitykset. Humanistinen/Kokemuksellinen oppiminen. Www-dokumentti. Saatavissa: <http://oppimateriaalit.jamk.fi/oppimiskasitykset/oppimiskasitykset/humanistinen-kokemuksellinen-oppiminen>. Luettu 31.5.2013.
- Rasehorn, K. 2009. Opettajuuden kehittyminen. Teoksessa J. Louhivuori & P. Paananen & L. Väkevä (toim.) Musiikkikasvatus. Näkökulmia kasvatukseen, opetukseen ja tutkimukseen.259-285.
- Salo, H. 2008. Kahlekuningaslaji. Laululyriikan käsikirja. Keuruu: Otava.
- Torvinen, J. & Tuovinen, P. (toim.) 2002. Minä, säveltäjä 2. Nykysäveltäjät kirjoittavat työstään. Helsinki: Summa.
- Vingberg, M. 2011. ”Mirjam ja Kaj”. Lahden ammattikorkeakoulu. Musiikin opinnäytetyö.
- YVI. 2013. Yhteistoiminnallinen oppiminen. Www-dokumentti. Saatavissa: <http://www.yvi.fi/sanakirja/306-yhteistoiminnallinen-oppiminen-cooperative-learning-collaborative-learning>. Luettu 31.5.2013.

Alkulaulu

Aino-Sofia Koivisto

G D/F# G D/F# G D/F# D E

5 G D/F# G D/F# G D/F# D E

9 G D/F# G D/F# G D/F# E

13 Kou-lun käyn-ti al-kaa o-do-tan tä-tä ai-kaa kun saan ol-la ka-ve-rei-den kaa tois-ten
G D/F# G D/F#

15 vaat-teet ar-vos-tel-laan väl-käl-lä me puu-te-roi-daan ja
G D/F# E

17 ves-sas-sa me ki-ka-te-taan hyp-py-
A D/A G/A E Hm⁷ A/C# D E

21 na-ru on pa-ras kaik-ki lo-rut o-sa taan nal-le-kar-hu a, b, c, d i-han mi-tä vaan!
Hm A/C# D D D/A

25 ke-sän jäl-keen o-vet a-va-taan ko-ko kou-lu he-rää hen-kiin taas
E D E G

29 lu-ku-vo-si uu-si tää me käyn-tiin pot-kais-taan.
D E G

33 Pi-dä kiin-ni lu-jem-paa nyt men-nään taas!
G D/F# G D/F# G D/F# D E

1.
2.

2

37 G D/F# G D/F# G D/F# E
 Ke - sä -

41 A D/A G/A E Hm7 A/C#
 lo - ma on o - hi kou-lun penk-ki o - dot-taa. Val - mis uu - teen päi - vään yh - des -

44 D E Hm A/C# D D
 sä sen teh - dä saa ke - sän jäl - keen o - vet a - va - taan ko - ko kou - lu he - rää

48 D/A E D E G
 hen - kiin taas lu - ku vuo - si uu - si tää me käyn tiin pot - kais - taan.

53
 Pi - dä kiin - ni lu - jem - paa nyt men - nään taas!

57 G D/F# G D/F# G D/F# D E
 Pi - dä kiin - ni lu - jem - paa nyt men - nään taas!

61 G D/F# G D/F# G D/F# D E

2. Ruohon aina leikkaan,
 pihan harjaan ja hiekkään,
 koulu korjataan ja tuunataan.
 Lattiat päivin pestään,
 roskat lakaisen ja kerään.
 Kaikki vessat koulun kiiltää taas.
 Nakkikeitto on paras
 kaikki sitä rakastaa.
 Syö kaikki tai et muuten jälkkäriä saa.

Jälki-istunto

Aino-Sofia Koivisto

D⁵ A⁵ D⁵ C⁵
 Mi-nä tu-kis-tan si-nun hiuk-set ta-kul-le kun sa-not et-tet piit-taa.

5 D⁵ A⁵ D⁵ C⁵
 Vii-mei-sen ker-ran sa-non si-nul-le voi lap-si o-le hil-jaa! En

9 D⁵ A⁵ D⁵ D⁵
 kes-tä e-nää tei-dän temp-pui-lu-a il-kei-ly-ä pel-lei-ly-ä jat-ku-vaa.

13 G⁵ F⁵ G E⁷/G[#] A
 Vii-mei-sen ker-ran sa-non si-nul-le voi lap-si o-le hil-jaa!

17 D⁵ A⁵ D⁵ C⁵
 kuun-nel la päi-vät pit-kät mu-ri noi-ta, ma-ri noi-ta, i-it-ku-a jat-ku-vaa. Kir-jat

21 D⁵ A⁵ D⁵ C⁵
 u-noh-de-taan ta-hal-laan jä-te-tä-ään pö-ly-yi-sen sän-gyn al-le ma-kaa maan. "O-ta

25 D⁵ A⁵ D⁵ C⁵
 i-i-sis-ti en si-tä ta-hal-la-ni tee",ne sa-noo ai-na kun ne u-noh-taa.

29 G⁵ F⁵ G⁵ E⁷/G[#] A
 u-noh-de-taan ta-hal-laan jä-te-tä-ään pö-ly-yi-sen sän-gyn al-le ma-kaa maan. "O-ta

33 G⁵ F⁵ G⁵ E⁷/G[#] A
 i-i-sis-ti en si-tä ta-hal-la-ni tee",ne sa-noo ai-na kun ne u-noh-taa.

37 D⁵ A⁵ D⁵ C⁵
 i-i-sis-ti en si-tä ta-hal-la-ni tee",ne sa-noo ai-na kun ne u-noh-taa.

2

41 D⁵ A⁵ D⁵
 Her-mo-lo-man tar-pees oot jo ol-lu y-si-viis vois-ko tää al-kaa jo lop-pu maan? Nut-tu

45 D⁵ A⁵ D⁵
 ra sun ki ris-tää tai jo-kin miel-täs pu-ris-taa ei mui-hin tar-vi si-tä näin pur - kaa. O-ta

49 G⁵ F⁵ G E⁷/G[#] A
 ii - sis-ti en mä si-tä ta-hal-la-ni tee_ kir-jat jos - kus vain u - noh - taa. Ei

53 D⁵ A⁵ D⁵ D⁵
 e - lä-män tar - vii ol - la niin_ rank - kaa me kou - lus sa hen-gail - laan.

Kaipaus

Aino-Sofia Koivisto

F#m D A E
 5 F#m D F#m D
 1. Il - tai - sin kun lai - tan sil - mät kii tu - let a - ja - tuk - sii - ni ja u - nel miin. I - kä
 9 E F#m
 vöin sua jat - ku - vas - ti en voi ym - mär - tää miks läh - dit, näe - kö
 11 D E
 kos - kaan sua uu - del - leen? Jos vain
 13 F#m D
 sai - sin si - nut vie - rel - le - ni tun - teet ker - toi - sin en pääs - täis
 15 A E
 kos - kaan sua e - nään läh - te - mään.
 17 F#m D A E
 Kuun - te - li - sin ar - vos - tai - sin toi - vees täyt - täis - sin en ha - lu - a sua kos - kaan me - net - tää.
 21 E D E
 3. Mik - si läh - dit et - kä tul - lut e - nään
 23 F#m D E
 kos - kaan ta - kai - sin? Et ym - mär - tä - nyt kiu - saa - mi - nen
 25 F#m D D E
 lii - kaa sa - tut - ti. Kai - paan sua e - lä - mää - ni an - na an - teek - si

HÄTÄHUUTO

suffle ♩ = 135

Gm/C F/C C⁷ C⁷

5 Gm/C F/C C⁷ C⁷

9 Gm/C F/C C⁷ C⁷

1. On - ko tä - mä kou - lu vai van - ki - la ei me tääl - lä mi - tään e - nää o - pi - ta

13 Gm/C F/C C⁷ C⁷

soi - ta vaik - ka po - lii - si tai pa - lo - kun - ta tän täy - tyy ol - la ka - ma - laa un - ta

17 Gm/C F/C C⁷ C⁷

kou - lu vai van - ki - la

21 Gm/C F/C C⁷ C⁷

kou - lu vai van - ki - la

25 Eb⁷ Eb⁷ Eb⁷ Eb⁷

Koh - ta ryn - tää vi - hai - set van hem - mat ja ha - kevat lap - set pois kou - lus - ta

29 Eb⁷ Eb⁷ F⁷ G⁷

Tä - mä jut - tu täy - tyy nyt sel - vit - tää ei kou - lus - sa saa ol - la pe - lät - tä - vää

33 Gm/C F/C C⁷ C⁷

Kou lu vai van - ki - la

37 Gm/C F/C C⁷ C⁷

Kou - lu vai van - ki - la

2. 2.

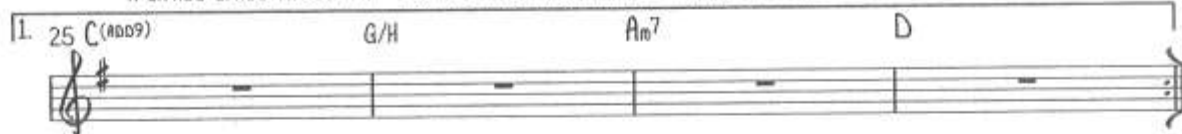
41 C⁷ Gm/C F/C C⁷ C⁷

Kou lu vai van - ki - la

46 Gm/C F/C C⁷

Kou - - lu vai van - ki - la

2. Tunnilla ei kannata hengittää
karttakeppi helposti lämähää
Jos puhut tai et tee niin kuin käsketään,
jälki-istunto on varma määränpää.
Koulu vai vankila?
Koulu vai vankila?
Varo et käytävällä juosta saa!
Kaija siitakin saattaa kilahtaa.
Me ollaan kuin armeijassa sotilaat.
Kaijan käskyjä koulupäivät totellaan.

ANTEEKSI

2
37 C^(add9) G/H Am⁷ D

41 G

2. VÄÄRIN TEIN KUN KERTOMATTA LÄHDIN
 ALOIN KAIKEN HYVÄN MENETTÄÄ
 KUN HALUSIN VAIN ROSTAA
 VOITAISINKO TUTUSTUA IHAN LUDESTAAN.
 ANNA KÄSI, LUPAAN ETTEN
 ENÄÄ HYLKÄÄ MILLOINKAAN

KERTO: ÄLÄ HUOLI HUUMISESTA ... x 2

Palautelomake Särkynyt sydän -musikaalin sävellyksistä

Millaisia laulut olivat soittaa/laulaa?

liian helppoja sopivia, mukavia haastavia liian vaikeita

Perustelut: _____
_____
_____

Sopivatko sävellykset musikaaliin?

kyllä ei

Tukivatko sanoitukset käsikirjoitusta?

kyllä ei

Oliko musiikkia

sopivasti liian vähän vai liikaa?

Mikä lauluista on sinun suosikkisi?

Alkulaulu Jälki-istunto Kaipaus

Hätähuuto Anteeksi Loppulaulu

Perustelut: _____
_____
_____

Muuta palautetta musiikista ja koko musikaalin tekemisestä:

_____
_____
_____
_____
_____

Kiitos osallistumisestasi ja vastauksistasi!

Toivakan koulumusikaali
SÄRKYNYT SIVÄN
 koulukeskuksen liikuntasalissa

ESITYKSET

ti 16.4. klo 12.00 koululaisnäytös
 ke 17.4. klo 13.00 koululaisnäytös
 ke 17.4. klo 18.00 yleisönäytös
 to 18.4. klo 18.00 yleisönäytös

LIPUN HINTA 5 euroa
KAHVIO avoinna ennen näytöstä!

Kultilu-Ravintola
Leena
 Pitopuolesta Ky
 014-871 474, 040 532 2583
 Toivakantie 42, Toivakka

» Toivakan koululaiset tukijoukkoineen tekivät ikiloman musikaalin. Viime vuoden keväällä alkanut projekti on vaitunut tuhansia suunnittelu-, ideointi- ja harjoittelutunteja. Musikaalin ainoat esitykset ovat ensi viikolla.

Alusta loppuun omannäköinen

• **TOIVAKKA**
Lea Lerikkanen

Muutamaa tanssiaskelta vielä harjoitellaan, joku tahti laulussa kaipaa lisää volyyymiä. Ehkä kettu-Karlan häntä on taas hukassa. Mutta esitys on valmis, tällaisena, tuoreena, nuorena ja rohkeana. Toivakan ensimmäinen täysin itse tehty koulumusikaali tanssii ja soi ensi viikolla neljä kertaa yleisönsä eteen.

Jättiurakan valmistelut aloitettiin jo vuosi sitten keväällä. Silloin ideointiin käsikirjoitusta, johon oppilaat valitsivat hankkeen koordinaattorina toimivan Eliisa Ainalin mielestä yllättävän rankan aiheen: kiusaamisen, rakastamisen, hylkäämisen ja anteeksi antamisen tematiikan.

– Särkynyt sydän on mu-

sikaali, johon koululaiset tukijoukkoineen ovat tehneet kaiken alusta loppuun. Musikaali on toteutettu pääosin koulun kerhoissa, mutta esimerkiksi musiikin harjoittelu on otettu osin osaksi koulutyötä, hän kertoo.

Koululaismusikaalin tähtinä loistavat 3-9-luokkien oppilaat. Taustajoukkojen aikuiset ovat antaneet omat taitonsa käyttöön. Tsempparina esityksen rakentamisessa on toiminut laulaja Arja Koriseva, musiikin on säveltänyt ja sanoittanut Aino-Sofia Koiviston (o.s. Ainali), koreografian laati liikunnanopettaja Taina Lehtovalo-Tarvonen ja ohjaajaksi lainattiin Leivonmäeltä Anu Rankila.

Särkynyt sydän -musikaali on lasten ja nuorten kertomus, jonka rohkeaa teema vie takaumien kautta

surusta iloon. Aino-Sofia Koivistolla oli melkoinen työ taivuttaa kertomus esitettäväksi. – En ole oikeastaan ennen koskaan säveltänyt, mutta tähän työhön tartuin mukavana haasteena. Tein musiikin opiskeluni loppuyönä.

Esityksen muusikot ovat kahdeksaluokkalaisia tyttöjä, Sofia ja Sonja Sahlman sekä Pinja Hokkanen. Rytmistä vastaa poikkeuksellinen lahjakkuus, rumpusetin takaa näkyy vain nipin napin pieni pellavainen pää: tomera kakkosluokkalainen Arvo Mäkinen.

Musikaalissa on useita sooloja. Jos pääosan esittäjä täytyisi nimetä, se varmaankin olisi opettaja-Kaijaa esittävä Tiia Tiainen. Hänen lauluäänellään ja esitysvarmuudellaan päästään varmaan vielä pitkäl-

le, mikäli esittävä taideala jatkossa kiinnostaa.

Pääroolissa ovat Toivakan koulun musikaalissa tavallaan kaikki nämä puolensataa lasta ja nuorta, jotka ovat rohkeasti heittäytyneet rooleihinsa ja antavat yleisölle elämyksiä. Itse tekeminen tuntuu ja maistuu esityksestä. Lavastuksesta huolehti oma kerhoryhmänsä. Hankkeeseen saatiin tukea Opetushallituksesta ja 4H-yhdistykseltä.

Musikaaliesitys muistuttaa omaa teemaansa. Kompastuakin voi, onhan ystävä lähellä ja ojentaa käden.

Koululaisten valmistama sanomaltaan rohkea ja omintakeinen musikaali viihdyttää ja antaa ajattelun aihetta. Älä siis ihmeessä missaa tätä, kaikille avoimia esityksiä on vain kaksi, ensi viikon keskiviikkona ja torstaina.

» Uutispöytä

Kurssimaksut hoviin

Keski-Suomen käräjäoikeus on tuominut Toivakan kunnan maksamaan korvauksia Campaja Oy:lle, eli entiselle Toivakan Mallinnus Oy:lle. Oikeuden mukaan Toivakan kunta jätti maksamatta tilaamansa 3D-mallinuskurssin kymmenisen vuotta sitten.

Kunta lopetti kurssin laskujen maksun kun EU-tuki projektille loppui, vaikka kurssit jatkuivat vielä.

Maksettavia korvauksia Toivakalle kertyy oikeudenkäyntikuluneen yli 39 000 euroa.

Toivakan kunnanhallitus päätti maanantaina valttua käräjäoikeuden päätöksestä Vaasan hovioikeuteen. – HL

Muutto heräile

Bongarit ovat saaneet vähänlaisesti tietoja lintuhavainnoista.

– Hiljaista on vielä muutto, mutta pieniä merkkejä on, kertoo Vesa Virtanen. Hänelle on tullut ilmoituksia Viisarimäestä, missä Aino ja Heikki Virtasen pihassa on pääsiäisen jälkeen viihtynyt kaksi koiraspeippoa sekä mustarastas. Lisäksi Toivakassa on havaittu muutamia laulujoutsenia ja harmaalokkeja.

Lauantaina mustarastas ilmestyi lehtemme toisen bongausavustajan eli Kimmo Tuikan pihaan Hietamalla – noin viikon tavannomaista myöhemmin.

Näyttelijät	silvoajat	valokuvaus ja maskeeraus
Amanda - Emma Ilmonen	Riina Lehtonen	Jatta Hokkanen
Rebekka - Helmi Ainall	Leona Puranen	Pinja Korhonen
Janni - Emilia Rynnänen		Jonna Peltonen
Oliver - Lauri Pyväiäinen	oppilas Riina Lehtonen	Eveliina Mäkelä
mummo - Sade Mäkinen		Valot ja ääni
ope Kaija - Tiia Tiainen		Esko Turpeinen
ope Kaija lapsena - Julia Lehtovallo	"kauniiden eläinten tanssi"	
ope Tarja - Henriika Lehtovallo	Lintu - Henriika Lehtovallo	
ope Tarja lapsena - Riina Tiainen	Kettu - Karja Karmala	Apujoukot
ope Mirjami - Elli Auvila	Kauris - Sonja Sahlman	Arja Koriseva
ope Mirjami lapsena - Inga-Liisa Heinström	Kissa - Pivi Halttunen	Maïja-Liisa Hyppönen
ope Leena - Suvi Lehtonen	Koira - Leona Puranen	Eliisa Ainall
ope Leena lapsena - Iina Pitkäaho		Marita Hintsa-Sillgren
	Bändi	Kukka-Maaria Vassinen
	Sofia Sahlman, kosketinsoittimet	Kirsi Ilmonen
	Sonja Sahlman, sähkökitara	Sakari Ainall
	Pinja Hokkanen, basso	
	Arvo Mäkinen, rummut	
	Lavastus	
	Milla Järvinen	
	Katja Kontio	
	Noora Ilmonen	
	Miika Halttunen	
	Eliisa Mäkelä	
talkkarit		
Timo - Kalle Ilmonen		
Simo - Niklas Koskelainen		
Veikko - Henry Pelkonen		
"pissikset"		
Belinda - Anniina Ilmonen		
Charlotte - Sara Uusitalo		
Aleksandra - Saara Mynttinen		

Kiitämme tukijoitamme!!

Laulut

Aikulaulu

säv. + san. Aino-Sofia Koivisto,
sov. Aino-Sofia Koivisto + Sakari Ainall

Jäiki-istunto

säv. + san. Aino-Sofia Koivisto,
sov. Aino-Sofia Koivisto + Sakari Ainall
Soiisteina Tiia Tiainen, Emma Ilmonen ja
Emilia Rynänen

Kalpaus

säv. + san. Aino-Sofia Koivisto,
sov. Aino-Sofia Koivisto + Sakari Ainall
Soiisteina Emma Ilmonen, Tiia Tiainen,
Sade Mäkinen

Hätähuuto

säv. + san. Aino-Sofia Koivisto,
sov. Aino-Sofia Koivisto + Sakari Ainall
Soiisteina Suvj Lehtonen,
Inga-Liisa Heinström

Apteekki

säv. + san. Aino-Sofia Koivisto,
sov. Aino-Sofia Koivisto + Sakari Ainall
Soiisteina Sade Mäkinen, Tiia Tiainen

Loppulaulu

säv. + san. Aino-Sofia Koivisto,
sov. Aino-Sofia Koivisto + Sakari Ainall

MH BETONI

LIHANGAN

Osuuspankki

TAULUN KARIANO

Toukka
LUKASEHTILÄ

Aurinko-Ravintola
Leena
Ravintola Oy
0143871474, 04005322583
Iiti Järviä 2, Jorvika

Kenystys Art Olevaiset

K-Market Peräjä

Sale, Toivakka

Salonki Stop

Tenosäästö Ky

Toivakan Apteekki

Toivakan Seurakunta

Toivakan koulumusikaali
SÄRKYNYT SÄRDÄN

Käsikirjoitus:

musikaalin käsikirjoitusryhmä

Ohjaus: Anu Rankila

Musiikki: Aino-Sofia Koivisto

Koreografia:

Taina Lehtovalio-Tarvonen